

Що робити, якщо скасували статус ВПО?

Через повномасштабне вторгнення мільйони людей змушені покинути свої громади, домівки, роботу та звичне життя. Для багатьох це означає починати свій шлях “з нуля” в нових містах і селах. Держава запровадила низку рішень для підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Однак трапляються ситуації, коли людина втрачає статус ВПО. Таке рішення не завжди є правомірним: нерідко статус припиняють через технічні помилки, неточності в реєстрах або неправильне трактування обставин.

Інститут прав людини Асоціації правників України підготував практичні рекомендації, які допоможуть з'ясувати причини скасування статусу ВПО, оскаржити неправомірне рішення та відновити свої права в адміністративному або судовому порядку.

Статус ВПО може бути скасований як на законних підставах, так і внаслідок помилки в реєстрах.

З'ясування причини скасування

Згідно із законодавством, статус припиняється у разі:

- подання заяви про відмову від довідки;
- повернення до покинутого місця постійного проживання (про це органи соцзахисту дізнаються з державних реєстрів або за результатами перевірки фактичного місця проживання);
- виїзду на постійне місце проживання за кордон;
- вчинення кримінального правопорушення проти основ національної безпеки;
- подання завідомо недостовірних відомостей;
- добровільна відмова від статусу ВПО.

Важливо: якщо ви не отримували письмового повідомлення про причини, ви маєте право звернутися із запитом до органу соцзахисту, який видав довідку.

Оскарження рішення в адміністративному порядку

Якщо ви вважаєте, що статус скасовано помилково (наприклад, ви не поверталися додому назавжди, а лише короткочасно, або перевірка не застала вас вдома, хоча ви там проживаєте):

- **Куди звертатись:** до органу соцзахисту, який прийняв рішення, або до органу вищого рівня (Національна соціальна сервісна служба).
- **Дії:** подайте заяву з поясненнями та доказами того, що ви продовжуєте проживати за місцем реєстрації ВПО (довідки від ОСББ, чеки з магазинів, довідки з лікарні чи місця роботи/навчання дітей).
- **Термін:** на оскарження зазвичай є 30 днів з моменту, коли ви дізналися про порушення своїх прав.

Відновлення статусу через суд

Якщо адміністративний порядок не допоміг, наступним кроком є судовий позов.

- **Предмет позову:** визнання рішення про скасування довідки ВПО незаконним та зобов'язання відновити статус і виплати.
- **Перевага для ВПО:** ви звільняєтесь від сплати судового збору за позовами, що стосуються виплат та соціального захисту.
- **Юридична допомога:** якщо ви потребуєте юридичної підтримки, скористайтесь допомогою наших фахівців і звертайтеся на Гарячу лінію за безкоштовною правничою допомогою.

Номер Гарячої лінії:

[ГАРЯЧА ЛІНІЯ](#)

в робочі дні з 10:00 до 18:00

0 800 300 253*

(безкоштовно)

+380 (44) 492-88-48*

(за тарифами вашого оператора)

***кнопка 1 в голосовому меню**

Дії у разі помилкової позначки про «повернення додому»

Часто статус скасовується автоматично через дані з реєстру прикордонної служби або зафіксований проїзд через блокпости в бік

зони бойових дій. Якщо ви їздили додому тимчасово (до 60 днів) з вагомих причин (відвідати родичів, перевірити майно) — статус має зберігатися. Надайте органу соцзахисту письмові пояснення про мету та термін поїздки. Якщо ви вклалися в установлені законом строки, статус зобов'язані відновити.

Повторне подання заяви

Якщо статус було скасовано законно (наприклад, ви дійсно поверталися додому, але ситуація знову погіршилася і ви знову виїхали):

- Ви маєте право повторно звернутися за отриманням довідки ВПО.
- Порядок такий самий, як і при первинному зверненні: через застосунок «Дія» або особисто через ЦНАП/орган соцзахисту за новим місцем перебування.

Проєкт «Надання невідкладної правничої допомоги вразливим групам населення, які постраждали від війни в Україні» реалізується ВГО «Асоціація правників України» за підтримки International Rescue Committee.